

De deputaten van de synode Amersfoort 2005 hebben een handreiking opgesteld over de zondag, die je hieronder vindt.

1. In een samenleving met mobiele telefoon, laptop, files, tv, internet en e-mail worden veel mensen opgejaagd. Werktijd en vrije tijd vervloeien, ondanks de korte arbeidsweek. Hoog tijd om opnieuw in de leer te gaan bij de Schepper die **werk- en rusttijd** maakte. Christus is Heer van vrijgekochte slaven én van de rustdag.
2. Leven en werken zijn nog altijd aan de vloek van de zondeval onderworpen (Gen. 3:15-19). Werken is, ook in een hoogontwikkelde economie en samenleving, voor velen zwoegen (Pr. 1:3). Onderwijs en opleiding leggen een grote druk op jonge en oudere mensen. Daarom is het zo heilzaam dat de Schepper in het ritme van de week een **rustdag** gegeven heeft (Gen. 2:2-3; Ex. 20:8-11; 23:12). Naar Gods voorbeeld en gebod mogen we tot rust komen, leren genieten en terugkijken op het gedane werk. Zo wordt God geëerd als degene die alle werk volbrengt. Niet aan onze prestatie, maar aan zijn zegen is alles gelegen.
3. **Eerst komt het rusten** (neerleggen van werk), daarna het vieren. God heeft zijn scheppend werk volmaakt en legde zo het fundament onder de sabbat. Jezus Christus heeft het werk van verlossing volbracht en legde zo het fundament onder de zondag. Hij schept tijd om tot rust te komen in zijn nabijheid. Zijn geboden, ook om te rusten, zijn niet zwaar (1 Joh. 5:3; Mat. 11:30). Zo leren we verlangen naar de volkomen rust (Heb. 4).
4. De HERE heeft de rust op zijn dag ook geboden om het personeel, de dieren en het land in de rust te laten delen. Die rust heeft ook betekenis voor het Nederlandse volk, de samenleving en economie. **Recreatie** dient de herschepping. In woord en daad zal de kerk getuigen van de rust bij de Schepper, Verlosser en Vernieuwer van al wat leeft.
5. Door te rusten laten we zien dat we beseffen verlost te zijn van slavernij, ook van de eigen zonden, prestaties en de economische wetten. Door de zondag te vieren geven we uitdrukking aan de erkenning van **Christus als Heer**, ook over de rustdag (Mar. 2:28). Als Hij zegt 'Maakt u dan niet bezorgd tegen de dag van morgen', geldt dat des te meer op zondag (Mat. 6:34). Op de rustdag leren we genieten van zijn zorg, zoals Israël in de gave van het manna leerde.
6. Ook al kent het Oude Testament weinig directe voorschriften voor de vormgeving van de eredienst op de sabbat, toch krijgt **het vieren** profiel. Bijvoorbeeld in de aanwezigheid van de 'tent van de samenkomst' en de offers, in de 'heilige samenkomsten' van het volk en later in de synagoge. Jezus ging naar zijn gewoonte op sabbat naar de synagoge (Luc. 4:16). In het Nieuwe Testament verschijnt Christus na zijn opstanding aan leerlingen en vrouwen. Zij komen samen op de eerste dag van de week (Joh. 20; Hand. 20), die door de gemeente 'de dag van de Heer' genoemd wordt (Op. 1:10).
7. Christus roept ons tot zijn **gemeente**, die zijn lichaam is. De gemeente bestaat niet uit individuen, maar is het lichaam van Christus, door de kracht van de Geest samengesteld uit vele leden (lichaamsdelen). Wanneer de Verlosser ons tot zijn gemeente roept, is er geen plaats meer voor individualisme.
8. Kerkelijke afspraak naar het voorbeeld van de oudchristelijke kerk is dat de gemeente op zondag **twee maal in eredienst** samenkomt (Kerkorde, artikel 65). De kerkenraad houdt die afspraak in ere door de gemeente samen te roepen. In de samenkomst presenteert de gemeente zich als het lichaam dat zich in Christus' dienst stelt. In de eredienst stelt zij zich als volk voor haar God om er ernst mee te maken tot Gods rust in te gaan (Heb. 4). We hebben ook de tweede kerkdienst nodig om de zondag als een geheel te genieten. Als afwezigheid in de middag- (of avond)dienst toeneemt, moet de gemeente worden onderwezen en gemotiveerd om deel te nemen.
9. Het is nodig in het **onderwijs** aan de jeugd, in huis en catechisatie, de samenhang te leren van:
  - a. Gods gebod en gewillige naleving ervan,
  - b. de gemeente die samenkomt en zelf een levend lid daarvan zijn,
  - c. beroepskeuze en persoonlijke verantwoordelijkheid.We hebben de verkondiging van het Woord en de gemeenschap der heiligen nodig om een christelijke stijl van leven te ontwikkelen.

10. Wanneer onder druk van economie en maatschappij **zondagsarbeid** toeneemt, is het goed dat de gemeente om hen die beroepshalve moeten werken, heen gaat staan. Dit kan door gebed en persoonlijke aandacht voor elkaar. In het tijdstip van eredienst wordt zoveel mogelijk met hen rekening gehouden.

11. Gevaar van **regelmatige zondagsarbeid** is dat je aan het ritme van de zondagsrust ontwend raakt, dat je geen kracht vindt om zo mogelijk aan één eredienst deel te nemen en dat je jezelf van het gemeentelven isoleert. Dan is een biddend leven extra nodig om toewijding aan de Heer van het leven en van zijn gemeente te ontvangen.

12. Zondagsarbeid die aanvaard wordt vanwege **meerdere verdienste**, is verwerpelijk, zoals ook alle geldzucht (1 Tim. 6:9). 'Niemand kan twee heren dienen. Gij kunt niet God dienen én Mammon', zegt Jezus, onze Heer (Mat. 6:24).

13. De wet van de HERE is richtsnoer van **dankbaarheid** voor de verlossing in Christus. Het vierde gebod helpt ons - in werken en rusten - de heiliging van heel ons leven te ontvangen. De Heilige Geest vervult de gemeente als een tempel. Daar ontvangen zondaars kracht om al de dagen van de week tot Gods eer te leven.

14. Christus bevrijdde de sabbat van menselijke wetten die een last op de rustdag legden. Het ontwikkelen van een patroon van zondagsheiliging vraagt **creativiteit**: om te ontdekken wat het goede, het welgevallige en volkomene voor God is (Rom. 12:2). Het vraagt om **liefde** om elkaar daarin tot een hand en een voet te zijn.

15. In het beoordelen van en spreken over elkaar is het goed een '**levensstijl van barmhartigheid**' te gebruiken. Niet de uiterlijke kenmerken van zondagsarbeid zijn richtinggevend. Het gaat om het beoordelen van de motieven, waaronder de afwegingen van zondagsarbeid zijn gemaakt. Ook in dit kader zijn de woorden van de Here Jezus heilzaam: 'indien gij geweten hadt wat het wil zeggen: barmhartigheid wil Ik en geen offerande, dan zoudt gij geen onschuldigen hebben veroordeeld, want de zoon des mensen is Heer over de sabbat' (Mat. 12:7-8).

16. Onze huizen hebben de steun nodig van **huisregels** om rust en vrede op de dag van de Heer te vinden. Huisregels zijn afspraken tussen volwassenen, waarin duidelijkheid geboden wordt over de kerkgang, het gebruik van media (computer, internet, tv, muziek), de mate van reizen op zondag etc. De ruimte die de Geest in onze harten wil maken, mag niet verdrongen worden. Tegelijk geeft God de rustdag om te genieten van vrije tijd, ontspanning en recreatie. Huisregels zijn afspraken die aan de kinderen geleerd worden als persoonlijke vormgeving van zondagsrust. Zo kan de jongere generatie leren in verantwoordelijkheid tot vormgeving van de rust te komen. Het ook zou mooi zijn om met dergelijke huisregels tot gezamenlijke afspraken in de gemeente te komen. Om houvast aan elkaar te hebben.

17. Een aspect van zondagsviering is ook alle vertrouwen op onszelf en eigen werk af te leggen. Alleen Christus is bij machte ons te bevrijden van de slavernij van de vloek en van de macht van zonde. **Bekering** van dode werken is omkeer naar de levende God.

18. Een krachteloze en vreugdeloze zondagsviering hangt samen met kleingeloof dat haar kracht niet vindt in Christus als Heer. Daarentegen leidt een levend geloof in Christus, de levende, tot een bezielde en blijde **viering** van de dag van zijn opstanding.

19. Gerichtheid op het volbrachte werk van Christus en de vernieuwende kracht van de Geest betekent voor de rustdag: alles **doen** wat een feestelijke viering van de dag van de Heer dient en alles **nalaten** wat daaraan afbreuk doet.

20. De samenleving is vervreemd van de zondag als rustdag. De zondag als dag van de kerk speelt zich veelal binnen de grenzen van de gemeente en de huizen af. De gemeente van Jezus Christus zal wegen zoeken om **contact te leggen** met de naaste en hem of haar uit te nodigen iets van de werkelijke rust te proeven.